

Bilag 1

Til ØU

Orientering om beredskabsplaner ved strømnedbrud

Resumé

Alle syv forvaltninger har taget opfordringen om et styrket beredskab alvorligt. Både før og efter det omfattende strømnedbrud på den iberiske halvø, hvor store dele af Spanien og Portugal var uden strøm i knap et døgn, har København forberedt sig på et scenarie med strømnedbrud.

Velfærdsforvaltningerne er godt med og i forhold til håndtering af sårbare borgere ved en krise på tre dages strømsvigt, er der allerede indsatsplaner og actioncards herfor, som løbende opdateres og der er udarbejdet dialogspil, afholdt øvelser mv.

Kritisk drift opretholdes

Det forudsættes, at fortsat drift af kritiske områder i forhold til udsatte og sårbare borgere mv. samt opretholdelse af samfundsvigtige funktioner opretholdes ved et længerevarende strømnedbrud. Alle forvaltninger koordinerer i forhold til hinanden og nationale og regionale myndigheder i krisehåndteringen.

I Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) vil det være muligt at opretholde fortsat drift på 1. dag ved et længerevarende strømnedbrud. Der vil givetvis opstå en række lokale udfordringer, som håndteres af de enkelte enheder via enhedernes egne beredskabsplaner. Fra og med 2. dagen forventer BUF at etablere særligt tilrettelagt undervisning på udvalgte enheder i det omfang, det vurderes sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Kommunen vil fortsat skulle stille tilstrækkeligt antal pladser til rådighed i dagtilbud for at sikre, at samtlige borgere (mellem 26 uger gammel og skolestart) har tilbud om pasning på alle hverdage. Dette håndteres via nødpasning for borgere med et akut pasningsbehov, på udvalgte enheder.

Udpegede medarbejdere, der er helt afgørende i forhold til den centrale og absolut nødvendige drift, kan sidde samlet på en lokation i kommunen, hvor der vil være strøm. Hvis strømafbrydelsen kun gælder KK, vil der være internet i 72 timer. Hvis strømafbrydelsen gælder hele Sjælland, vil KK være dækket af nødstrømsforsyning i maksimum to timer, hvorefter det må forventes, at der ikke leveres mere netforbindelse fra teleselskaberne til kommunen. Nøglemedarbejdere i kommunen kan kommunikere med hinanden via SINE-terminaler. Medlemmerne af Den Administrative Stab (DAS), Krisestaben og om nødvendigt Kriseledelsen kan samles i Gearhallen i Valby, hvor der vil være strøm.

03-11-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 22434

Dokumentnummer i F2
9275065

Sagsnummer eDoc
2025-0342273

Administrativ drift lukkes ned

I alle forvaltninger forudsættes det, at rene administrative opgaveområder uden kritisk betydning for kommunen og borgerne mv. bliver nedlukket under et strømsvigt af tre dages varighed.

Sagsfremstilling

Beredskabsplaner i Københavns Kommune

Det fremgår af Beredskabslovens § 25, at Borgerrepræsentationen (BR) en gang i hver samling skal godkende "Plan for fortsat drift". Alle forvaltninger laver på baggrund af Plan for fortsat drift en delplan for deres ressortområde. Desuden udarbejdes der indsatsplaner, actioncards mv. der angiver konkrete handlinger i forbindelse med en hændelse. Herudover er der tværgående planer, som har relevans for alle forvaltninger.

Beredskabsplaner ved strømnedbrud (delplaner, tværgående planer, indsatsplaner, actioncards mv.) opdateres løbende på baggrund af udmeldinger fra myndigheder mv. og ifm. den viden, som forvaltningerne og BSKK får fra øvelser, nationalt, i BSKK-regi, i forvaltningerne og lokale øvelser på institutionerne, fra dialogspillet "Kriseklar", fra arbejdsgrupperne under BSKK, fra krisegrupperne, fra dialog med andre myndigheder, fra møder i Hovedstadens Beredskabssamordning (HOBS), fra netværksgrupper, fra møder forvaltningerne har med interessenter på beredskabsområdet osv. I regi af BSKK er der herudover udarbejdet et internt arbejdsdokument, der har til formål at sikre, at kommunens planer for strømnedbrud er sammenhængende og opdateres på tværs af forvaltningerne.

Kommunikation mv.

Ved en samfundsomvæltende begivenhed som tre døgn uden strøm, vil det være forventeligt, at kommunikation om selve krisen og krisehåndteringen i høj grad bliver et anliggende for de statslige myndigheder. Det skyldes, at sektoransvaret gælder, og det vil betyde, at kommunen ikke har ansvaret for selve krisehåndteringen i dette scenarie. Det vil dog være væsentligt, at KK bidrager til at videreformidle relevant information fra krisens aktører fx NOST mv. til københavnere.

Kommunens drift vil blive voldsomt påvirket i dette krisescenarie, og som det fremgår af krisekommunikationsplanen, er kommunikationsfunktionens primære opgave hurtigt og løbende at sikre valid information til borgerne om krisens påvirkning af kommunens drift, om kommunens overordnede håndtering, og hvordan københavnere skal forholde sig ift. kommunens drift. Det skal ske med klare informationer og budskaber, som er konsistente på tværs af kommunens kanaler.

Målet er at skabe tillid til og troværdighed omkring kommunens håndtering af driften under krisen, så københavnere følger kommunens og myndighedernes anvisninger. Derfor er det afgørende, at der

kommunikeres klart og konsistent. De primære målgrupper er de borgere, som er afhængige af kommunens hjælp eller brugere af kommunens tilbud.

Forvaltningerne har hver især ansvar for, indenfor egne ressortområder, at udarbejde en kommunikationsplan for et scenarie med strømnedbrud i 3 dage. Planen skal sikre, at det på forhånd er afklaret, hvad der skal prioriteres i den givne situation. Forvaltningerne (det gælder særligt BUF, SUF, SOF og BIF) har ansvar for at kommunikere direkte til deres relevante målgrupper om krisens påvirkning for kommunens drift og opgaveløsning.

Der skal igangsættes et arbejde i kommunikationschefkredsen (KCK), som skal afklare snitflader mellem den centrale kommunikationsfunktion og forvaltningerne i dette krisescenarie, da det indeholder nogle udfordringer, som ikke er dækket af Plan for fortsat drift. Ligeledes skal behovet for ressourcer centralt og decentral aftales på forhånd. Der er behov for, at alle forvaltninger allokerer ressourcer til dette arbejde.

Kommunikation før en krise

Det anbefales, i forlængelse af ovenstående arbejde, at oprette en ny side henholdsvis på den danske og den engelske del af kk.dk, der løbende opdateres. Siderne bør være overordnede og hovedsageligt henvise til relevante beredskabs- og myndighedshjemmesider, så konkrete informationer på siden alene afspejler KK's ansvar og opgaver. Borgerne skal på hjemmesiden betrygges i, at KK er klar, når krisen opstår. På siden beskrives i overordnede linjer, hvordan kommunikationen fra KK forventeligt vil blive, når der er taget stilling til det i de enkelte forvaltninger. Såfremt der bliver besluttet andre relevante informationer til borgerne ift. en krise – fx informationscentre – kan siden også indeholde oplysninger om dette.

Ligeledes anbefales det at oprette en side på KKs intranet med henvisning til den kommende side på kk.dk og med information om, hvordan medarbejdere i KK skal forholde sig under en krise af samfundsmæssig karakter, og hvor der findes information fra egen forvaltning. Før siden kan laves kræver det, at der er taget stilling til, hvordan forvaltningerne ønsker, at medarbejderne forholder sig i en sådan situation fx hvem skal møde ind, og hvem skal blive hjemme.

Endelig anbefales det at undersøge, om der kan etableres et samarbejde med DR om kommunikation og afgørende meddelelser til borgerne på DR's FM-bånd ifm. deres øvrige krisekommunikation, hvis alle andre kanaler ikke fungerer. Hvis det bliver relevant, skal der kommunikeres på kk.dk om, hvilken frekvens københavnere skal stille ind på.

Kommunikation under en krise

Krisekommunikationsplanen behandler allerede detaljeret, hvordan KK sikrer kommunikationen til borgerne i en given krisesituation. Under en krise vil DAS/krisestaben og evt. kriseledelsen aktiveres. Kommunikationsfunktionen skal i samarbejde med forvaltningerne blive enige om, hvad og hvordan der skal kommunikeres ud eksternt til borgere og brugere. Der vil dog være særlige forhold, der gør sig gældende i tilfælde af strømsvigt, hvor mange traditionelle kommunikationskanaler bliver utilgængelige. Det skal afdækkes centralt og i de forvaltningsspecifikke kommunikationsplaner, hvordan man håndterer dette.

KK hovednummer vil været bemandet og formentlig kunne bruges i de første timer – afhængig af, hvor påvirket telefonnettet bliver. Det vurderes, at borgerne i høj grad vil søge information der, hvor de er vant til at komme; dvs. fx. i daginstitutionen, som pårørende på plejehjemmet eller lign., og at der derfor skal fokuseres på kommunikation på disse lokationer. Det skønnes ikke umiddelbart relevant at udpege særlige lokationer, som borgerne skal opsøge under et strømsvigt af kortere varighed. Afhængig krisens udvikling bør DAS tage stilling til, om der skal oprettes egentlige "informationscentre" i byen fx Borgerservicecentre.

Alle forvaltninger, der har brugere/borgerkontakt, bør have kommunikationsplaner for dag 1, 2 og 3 af krisen, som berører både behovet for intern og ekstern kommunikation til både borgere og medarbejdere. Se forslag om igangsættelse af arbejde i KCK i afsnittet ovenfor.

Kommunikation efter en krise

Det anbefales, at man efter en krise evaluerer kommunikationen og inddrager alle forvaltninger i at bidrage med input fra egne ressortområder.

Svar på konkrete spørgsmål stillet i medlemsforslagets motivation

Nedenstående svar fremgår, foruden her, også af det interne arbejdsdokument udarbejdet i BSKK-regi, der har til formål at sikre, at kommunens planer for strømnedbrud er sammenhængende og opdateres på tværs af forvaltningerne.

Hvordan skal borgere med behov for respiratorhjælp forholde sig?

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) er ved at afdække det præcise aftalegrundlag med hospitalerne i forhold til håndtering af disse borgere i tilfælde af strømsvigt, som har en varighed som ligger ud over deres batteri-backuptid. Det er forvaltningens forventning, at Region H – som har ansvaret for disse borgeres hospitalsudstyr – vil sikre deres transport til hospital, men det er under afklaring.

Hvordan skal ældre i eget hjem og på plejehjem samt beboere på kommunale bosteder, der har behov for pleje og mad selvom strømmen måtte være væk i flere døgn, forholde sig?

SUF koncentrerer alle ressourcer til plejehjem og i forhold til borgere i eget hjem, der modtager plejeydelser. Den generelle krisehåndtering på plejehjem tager udgangspunkt i det enkelte plejehjems action-cards, som i en generel centralt udarbejdet skabelon anviser, hvordan man lokalt skal forholde sig i tilfælde af forskellige kriser – herunder strømman-gel. Det er en forudsætning og afgørende vigtigt, at man på arbejds-pladsen jævnligt ajourfører disse action-cards, og at ledelsen sikrer, at alle medarbejdere er bekendte med dem og kender de lokale planer for nøddrift. Dette kan understøttes ved lokale øvelser og ved deltagelse i større tværgående øvelser arrangeret af SUF's Centralforvaltning.

SUF påpeger, at der er en særlig problematik ift., hvordan normalt selv-hjulpne borgere, som ikke er kendt af kommunen, kan understøttes, hvis de som følge af strømsvigtet pludselig får brug for hjælp fra kommu-nen. Indsatsen i SUF vil blive koncentreret om information via virk-somme kanaler om, at borgere med akut brug for hjælp som følge af strømsvigtet skal kontakte kommunen. Her vil etablering af særligt call-center med dette for øje kunne være en mulighed. En anden indsats vil være en generel opfordring til befolkningen om at være opmærk-somme på opståede behov for hjælp i forhold til potentielt svage ældre borgere i fx. samme opgang. SUF arbejder på at afdække, om der er an-dre muligheder for at sikre forholdene for denne gruppe af borgere un-der et længerevarende strømsvigt.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) vil indkøbe nødlager af mad og vand til tre døgn til de beboere i indkvarteringslokationer, som BIF i forvejen udleverer mad til. Øvrige beboere informeres efterår 2025 om, at de skal have nødlager til eget forbrug i tre døgn, med hen-visning til pjece fra Styrelsen for Samfundssikkerhed.

Socialforvaltningen (SOF) oplyser, at på mange institutioner med større køkkener, og hvor der bor borgere, findes der et lager til alminde-lig brug, som til dels vil kunne dække behovet ved en tre dages hæn-delse. I forhold til indkøb af kriseforberedende nødlagre forventes det at blive eksekveret endeligt snarest, så alle tilbud, hvor der bor borgere, kan foretage de relevante indkøb, mens hjemmeboende borgere med støttebehov understøttes i at varetage kriseforberedelse i eget hjem i forhold til mad, vand, medicin med videre.

SUF oplyser, at alle plejehjem siden sommeren 2024 har preppet vand og langtidsholdbar mad til tre dage jf. Beredskabsstyrelsens anbefalinger. Alle hjemmeboende borgere er af hjemmeplejen blevet anbefalet selv at preppe tilsvarende enten ved selv at købe ind eller anvende vareindkøbsordning, hvis de er visiteret dertil. I løbet af efteråret 2025 vil forvaltningen igen revitalisere kommunikationen med hjemmeboende borgere om vigtigheden af prepping.

Hvordan sikrer vi de mange ældre i eget hjem, som har nødkald, som ikke kan bruges under strømsvigt, og som måske ikke kan klare sig selv i flere døgn uden strøm?

SUF oplyser hertil, at signalet fra nødkald forsvinder, når mobil-data transmissioner bliver ustabile eller falder helt væk. Hjemmeplejens personale vil besøge nødkaldsbrugerne oftere end sædvanligt. De fleste nødkaldsbrugere har i forvejen besøg fra hjemmeplejen på daglig basis.

Hvad gør vi ved de borgere, der måtte være strandet i en elevator, men som ikke kan komme ud?

BIF udarbejder en kortlægning af de forskellige typer af elevatorer, døre og elektroniske dørlåse for alle lokationer i BIF ift. deres funktioner ved strømnedbrud.

SUF gennemførte i juni 2025 en omfattende øvelse, som omhandlede hvordan et plejehjem kan håndtere situationen ved strømsvigt af længere varighed. Netop forholdene omkring elevatorer og døre er kritiske, og alle plejehjem skal sikre – via deres bygningsejere – at i tilfælde af strømsvigt, så kører elevatorer til stueplan og dørene åbnes. Adgangsdøre skal i tilfælde af strømsvigt åbnes og plejehjemmet må i fornødent omfang sikre personalevagt. Der skal foretages hyppigere runderinger og brandvagt.

Københavns Ejendomme (KEJD) i Økonomiforvaltningen har særlig fokus på elevatorer. KEJD overvejer ligeledes, hvordan hele byrummet med opholdssteder mv. tænkes håndteret ved langvarige strømsvigtssituationer.

Hvad gør vi ved de mange medarbejdere, som ikke kan bruge strømbåren kollektiv trafik eller elbiler for at komme på arbejde ved længerevarende strømsvigt?

Som nævnt tidligere forudsættes det i alle forvaltninger, at rene administrative opgave områder uden kritisk betydning for kommunen og borgerne mv. bliver nedlukket under et strømsvigt af tre dages varighed.

I tillæg hertil har Personalejura og Forhandling oplyst, hvilket KL har meddelt sig enig i, at ansættelsesretligt er det som klart udgangspunkt medarbejdernes eget ansvar at sørge for transport til arbejdspladsen og møde rettidigt, så de kan udføre deres arbejdsopgaver. Man er som medarbejder forpligtet til at gøre alle rimelige bestræbelser på at møde på sit arbejde rettidigt, hvilket i en situation med tre dages strømsvigt vil kunne medføre, at medarbejderen skal transportere sig ved egen kraft, ex. ved at gå eller cykle alt efter afstanden til arbejde.

Hvis medarbejdere ikke møder rettidigt på arbejde, vil det kunne udgøre en misligholdelse af ansættelsesforholdet, som kan sanktioneres af arbejdsgiveren. Hvis medarbejderen har gjort alle rimelige bestræbelser på at møde rettidigt på arbejde, vil arbejdsgiveren dog ikke kunne sanktionere medarbejderens udeblivelse eller for sene fremmøde ansættelsesretligt. Dette er i overensstemmelse med den praksis, som KK og KL anlagde under Corona-epidemien.

Medarbejderen vil dog ikke have krav på løn i dette tilfælde, medmindre arbejdsgiveren ikke kan stille arbejdsopgaver til rådighed for medarbejderen. Hvis KK pga. strømsvigt ikke kan give medarbejderne mulighed for at udføre deres arbejdsopgaver, har medarbejderne krav på løn, uagtet at de ikke er på arbejde, da det er arbejdsgiverens ansvar at sørge for, at der er arbejdsopgaver til medarbejderne.

KK har, i rollen som arbejdsgiver, hverken pligt eller hjemmel til at bruge kommunens ressourcer på at sørge for medarbejdernes transport til eller fra arbejde i tilfælde af strømsvigt. Det er dog Personalejura og Forhandlings umiddelbare vurdering, at der ud fra en proportionalitetsvurdering vil kunne være hjemmel til i en krisesituation at anvende kommunens ressourcer på transport af medarbejdere til arbejdspladsen, så de kan udføre samfundskritiske eller uopsættelige lovpligtige arbejdsopgaver.